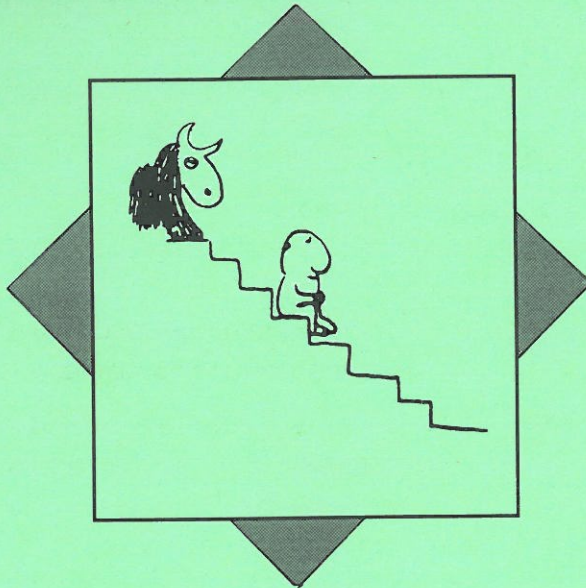

אדוארד דה-קאנו - קורט חשיבה 2: ארגון
כרטיסי עבודה לתלמיד

9. סיפור

במהלך חשיבה על נושא מסוים יכול להיות מועיל מאוד אם נעצור מדי פעם על מנת לגבש את הישגינו עד כה.

הפעלה

שאלו את השאלה:

עד היכן התקדמנו?

גיבוש הוא יותר מסתם חזרה, כי תוך כדי גיבוש ניתן לאחד רעיונות שונים ולהפכם לרעיון אחד. ניתן לאחד רעיונות שונים תחת כותרת אחת. כשמבצעים גיבוש ניתן לגלות אם יש פערים בחשיבה או מהן הנקודות שעדיין צריך לפתח. גיבוש איננו סיכום.

דוגמה:

לאחר דיון בן עשר דקות בנושא ירידת הפופולריות של בתי-הקולנוע, גיבשה הקבוצה את מחשבותיה בצורה הבאה:

ישנה ירידה בפופולריות של הקולנוע בעשר השנים האחרונות ואין כל סימן לשינוי במגמה זו. עלייה במחירים עשויה לתרום להחלפת מגמה זו. אך סרטים מאוד פופולריים יגרפו רווחים נכבדים. כיצד ניתן לבא אילו סרטים יזכו בהצלחה כלכלית?

תרגול

* 1. לאחר דיון על השאלה מיהו מורה טוב, גיבשה הקבוצה את מחשבותיה בצורה הבאה:
"אפשר להבחין בכך מיד. זה מאוד תלוי במקצוע. מורה טוב עושה את החומר מעניין. מורה רע הוא משעמם ומבלבל. אך מורה טוב לא צריך להיות נחמד. לעיתים לא לומדים כלום עם מורה נחמד."

מהם הפערים שאתם מאתרים בחשיבה של הקבוצה?

2. קבוצה ניהלה דיון בנושא: האם ילדים צריכים לעזור בעבודות-הבית. להלן גיבוש רעיונותיה:
"חלק מחברי הקבוצה חשבו שזה לא הוגן מאחר שילדים צריכים ליהנות מהחיים ולאחר שלמדו והתאמצו בבית-הספר צריך לתת להם אפשרות ליהנות. אך אחרים אמרו שכיוון שההורים עובדים קשה לפרנסת המשפחה הילדים צריכים לעזור כשהם יכולים - למשל, לעזור בעבודות-הבית."
אילו פערים אתם מאתרים בחשיבתם של הקבוצה?
3. מתוך הגיבוש הבא בחרו נקודות המצריכות חשיבה מעמיקה יותר. הנושא הוא שמורת טבע לציפורים.
"מעט אנשים מתעניינים בצפרות. רוב האנשים לא יזהו ציפור נדירה מסוימת וגם לא אכפת להם אם יגיעו לארץ זנים מיוחדים של ציפורים. זהו בזבוז של קרקע שניתן היה לנצל אותה למטרות אחרות."
4. מתוך הגיבוש הבא בחרו נקודות המצריכות חשיבה מעמיקה יותר. הנושא הוא ספורט בבית-הספר.
"שישחקו רק אלה שרוצים לשחק, ושכל השאר יעשו מה שהם רוצים. אנשים טוענים שהתעמלות זה דבר בריא, לכן כולם צריכים להתעמל. אולם אם רק מעטים רוצים להתעמל, האם צריך להשקיע כסף במתקנים יקרים?"
5. בעזרת עדשה טלסקופית צלמים יכולים לצלם אנשים מפורסמים ממרחקים גדולים מבלי שאלה ישימו לב. כתוצאה מכך האנשים המצולמים חשים שהפרטיות שלהם נפגעת. האם יש לאסור את פעולתם של צלמים אלה, או שלציבור יש זכות לראות תמונות של אישי ציבור ללא התייחסות לנסיבות שבהן צולמו? נהלו דיון בנושא זה ולאחר מכן ערכו גיבוש של רעיונותיכם.
6. * האיסלנדים טוענים שהם תלויים בדגים למחייתם ושהחופים סובלים מיתר דג. האיסלנדים הרחיבו את תחום המים הטריטוריאליים שלהם לגבול ה-120 ק"מ. מדינות אחרות אשר נהגו לדוג במים אלה טוענות שאין להם כל זכות לעשות זאת. ערכו דיון בנושא זה ולאחר מכן גבשו את חשיבתכם.
7. האם אתם חושבים שעדיף שיש חברים נפרדים או להיות חלק מחבורה? נהלו דיון בנושא זה וגבשו את חשיבתכם לאחר מכן.
8. בדיון שנערך בנושא האם הורים צריכים להיות מעורבים יותר במתרחש בבית-הספר, שני אנשים גיבשו, כל אחד בנפרד, את החשיבה של קבוצת הדיון.
א. "לא ברור באיזו צורה ההורים צריכים להיות מעורבים. הורים רבים גרים רחוק מדי ובכל מקרה הם גם לא מעוניינים בכך. מה עשויה להיות התועלת מכך? להורים מעטים יכולה להיות השפעה רבה מדי. על ההורים לדעת מה עובר על ילדיהם."
ב. "האם בהכרח המשמעות של מעורבות היא לדעת מה קורה ולהשפיע על מה שקורה בבית-הספר? האם כל ההורים צריכים להיות מעורבים או רק אלה שמעוניינים בכך? האם זה הוגן? מה תהיה התועלת ממעורבותם של ההורים?"
איזה מתוך שני גיבושים אלה הוא לדעתכם טוב יותר?

תהליך

דיון

- האם גיבוש צריך להיות קצר ככל האפשר?
- האם על הגיבוש להכיל את כל הנקודות - או רק את הנקודות החשובות ביותר?
- האם יש לכלול את דעותיהם של יחידים - או רק דעות שיש לגביהן הסכמה כללית בקבוצה?
- מהי מטרת הערכת המצב וגיבושו?